

Γιατί η ΝΔ δεν φοβάται τον εκλογικό νόμο

Του Γ. ΣΟΥΦΛΙΑ

Τον τελευταίο καιρό παρακολουθούμε ένα θέατρο του παραλόγου: τη συζήτηση από πλευράς κυβέρνησης περί αλλαγής του εκλογικού νόμου σε μια περίοδο που τόσα προβλήματα πιέζουν όλο και περισσότερο τον πολίτη.

Ο εκλογικός νόμος ρυθμίζει ουσιαστικά τη λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος και επηρεάζει καίρια την ποιότητά του. Αποστολή του είναι να σχηματιστεί η λαϊκή βούληση για την κυβέρνηση, την εκπροσώπηση των κομμάτων και την αντιπροσώπευση των πολιτών και πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διακυβέρνησης του τόπου. Τα μεγάλα και σύνθετα προβλήματα της χώρας, σε συνδυασμό με τις σημαντικές αλλαγές σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, δημιουργούν την ανάγκη να υπάρχει μια ισχυρή κυβέρνηση. Αλλά ταυτόχρονα να εκφράζονται όλες οι πολιτικές δυνάμεις ώστε να εκπροσωπείται πλήρως η ελληνική κοινωνία. Σήμερα όμως ο εκλογικός νόμος επιχειρείται να χρησιμοποιηθεί για μικροκομματικούς σκοπούς.

Εισαγωγικά, σημειώνονται τα εξής:

Πρώτον, ότι η Αριστερά απορρίπτει τις κυβερνητικές προτάσεις. Δεν δέχεται να αυτοευνουχιστεί για να αποτελέσει το δεκανίκι ενός κόμματος-μχανισμού εξουσίας, που τη θυμάται μόνο εν όψει εκλογικής ήττας.

Δεύτερον, ότι η άποψη πως ο ισχύων εκλογικός νόμος δεν επιτρέπει τις κυβερνητικές συνεργασίες είναι υποκριτική. Και σήμερα το ΠαΣοΚ μπορεί να σχηματίσει κυβέρνηση μαζί με άλλο κόμμα με το οποίο θεωρεί ότι συμφωνεί πολιτικά και προγραμματικά.

Τρίτον, ότι όσο καιρό το ΠαΣοΚ κατάρνε να κερδίζει τις εκλογές, θεωρούσε καλό τον εκλογικό νόμο. Τώρα που φαίνεται αδύνατον να κερδίσει, ο νόμος δεν είναι καλός και πρέπει να αλλάξει – και μάλιστα το μόνο που έχει γίνει γνωστό, μέχρι τώρα, για αυτή την αλλαγή είναι ότι πρέπει να ευνοεί το ΠαΣοΚ...

Τέταρτον, ότι ακόμη και αν η κυβέρνηση μπορέσει τελικά να αλλάξει τον εκλογικό νόμο, οι επόμενες εκλογές θα γίνουν με τον ισχύοντα. Αυτό σημαίνει ότι η συζήτηση αφορά την εκλογική αναμέτρηση που θα διεξαχθεί, σύμφωνα με το Σύνταγμα, το 2008!

Το «σενάριο» βέβαια λέει ότι το ΠαΣοΚ, ως αντιπολίτευση, θα προπαθήσει να εμποδίσει την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας το 2005, για να ξαναγίνουν εκλογές με τον νέο εκλογικό νόμο, ώστε στη συνέχεια να σχηματιστεί κυβέρνηση συνασπισμού από τον λεγόμενο «κεντροαριστερό πόλο». Θα ήταν απλώς ένας ουτοπικός ευσεβής πόθος των σημερινών κυβερνώντων, αν δεν ήταν και ενδεικτικό του απίστευτα μακιαβελικού τρόπου με τον οποίο αντιλαμβάνονται την πολιτική.

Όλα αυτά δεν πρόκειται να γίνουν πραγματικότητα. Κατ' αρχήν γιατί διαφωνεί η Αριστερά.

Τα αριστερά κόμματα δεν έχουν κοινά σημεία με ένα ΠαΣοΚ που η πολιτική του θυμίζει εκκρεμές χωρίς ρυθμό, αφού ακολουθεί ένα αντιφατικό αριστερο-φιλελεύθερο μείγμα. Επιπλέον, η Αριστερά – που πάντα ήταν ευαίσθη-

τη σε ζητήματα διαφάνειας – δεν έχει κανένα λόγο να επικρώσει την πολιτική γενικευμένης διαφθοράς για την οποία είναι υπεύθυνη η κυβέρνηση.

Εξάλλου, αν εφαρμόζονταν στις εκλογές του 2000 ο – υποτίθεται ευνοϊκότερος για τα μικρά κόμματα – εκλογικός νόμος που ίσχυε το 1989 και το 1990, τότε το ΚΚΕ θα είχε ακριβώς τον ίδιο αριθμό εδρών με σήμερα (11) και ο Συνασπισμός δύο λιγότερες (4 έναντι 6)! Το μεικτό, «γερμανικό», σύστημα είναι δεδομένο ότι τα ίδια κόμματα, κατά δήλωσή τους, το αρνούνται. Το μόνο σύστημα, λοιπόν, που επιθυμούν είναι η καθαρή απλή αναλογική, την οποία όμως είναι προφανές ότι δεν θα υποστήριζε το ΠαΣοΚ, αφού θα οδηγούσε με μαθηματική βεβαιότητα στην πολυδιάσπασή του. Ας συνοπολογιστεί σε όλα τα παραπάνω και η αντίδραση των βουλευτών του ΠαΣοΚ.

Για να ολοκληρωθεί το «σενάριο», εκτός από την αλλαγή του εκλογικού νόμου, χρειάζεται και η μη εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας – ποτέ όμως

νοικοκυρέψει πάλι τα πράγματα, μήπως και διεκδικήσουν ξανά την εξουσία το 2008.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Νέα Δημοκρατία δεν ανησυχεί από αυτή την παραφιλολογία. Αλλωστε είναι αυτονόητο ότι όλη αυτή η συζήτηση αποτελεί μια σαφέστατη παραδοχή της επερχόμενης ήττας από πλευράς ΠαΣοΚ. Εκείνο όμως που έχει σημασία και με προβληματίζει είναι τα συμπεράσματα στα οποία οδηγούμαι για τους ανθρώπους που κυβερνούν τον τόπο.

Οι άνθρωποι αυτοί δεν αγωνιούν για το πώς θα λύσουν τα προβλήματα της χώρας. Το μέλημά τους είναι πώς θα παραμείνουν στην εξουσία. Στην Ελλάδα του 2002 η ανεργία καλπάζει και είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων 30 ετών, ο Έλληνας είναι ο φτωχότερος Ευρωπαίος αλλά ταυτόχρονα πληρώνει τα περισσότερα στην Ευρώπη για τις χειρότερες υπηρεσίες στην Υγεία και στην Παιδεία, η διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση έχει φθάσει σε πρωτοφανή επίπεδα και μεγάλα θέματα, όπως οι διαρ-

μενο και πολύ περισσότερο εν όψει των εκλογών του Οκτωβρίου, η ΝΔ δεν μπορεί αυτή τη στιγμή να συμμετέχει στις κυβερνητικές μεθοδεύσεις περί του εκλογικού νόμου. Οχι επειδή δεν έχει ξεκάθαρη άποψη για τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού συστήματος, αλλά επειδή σέβεται τους θεσμούς και προτάσσει το συμφέρον του πολίτη.

Ο εκλογικός νόμος άλλωστε μπορεί να είναι κρίσιμος για τη λειτουργία του πολιτεύματος, αλλά μόνος του σίγουρα δεν εξασφαλίζει την ποιότητα στην πολιτική ζωή. Η πάταξη της διαφθοράς, ο έλεγχος του πολιτικού χρήματος, η επανίδρυση του κράτους με στόχο να λειτουργεί αποτελεσματικά, απαλλαγμένο από τον κομματισμό και με βάση την αξιοκρατία, η αλλαγή της ίδιας της νοοτροπίας του Έλληνα συγκροτούν ένα είδος σύγχρονης «Μεγάλης Ιδέας». Το Ελεγκτικό Συνέδριο, εξοπλισμένο με τους κατάλληλους μηχανισμούς, θα πρέπει να ελέγχει συστηματικά τα οικονομικά των κομμάτων και των πολιτικών.

Ο ισχύων εκλογικός νόμος διευκολύνει τη δημιουργία ισχυρών κυβερνήσεων και ταυτόχρονα δίνει τη δυνατότητα σε όλες τις φωνές να ακουστούν και να εκπροσωπηθούν. Δεν αντιμετωπίζει όμως την παθογένεια του τρόπου εκλογής των βουλευτών. Είμαι ίσως ο πρώτος που – ήδη από το 1995, στη Συνδιάσκεψη της ΝΔ στο Ναύπλιο – είπα πως η Ελλάδα χρειάζεται ένα εκλογικό σύστημα με το οποίο, όπως περίπου στο γερμανικό, να εκλέγεται μεγάλος αριθμός βουλευτών από μονοεδρικές περιφέρειες και όλοι οι υπόλοιποι ως βουλευτές επικρατείας ή σε μειζονες περιφέρειες, χωρίς σταυρό. Ετσι πιστεύω ότι θα αντιμετωπιστούν ριζικά τα φαινόμενα των πελατειακών σχέσεων, των υπερβολικών προεκλογικών εξόδων και συχνά της αναξιοκρατίας. Βασικό σημείο της πρότασής μου ήταν εξαρχής ο εκλογικός νόμος να είναι πάγιος, να προβλέπεται από το Σύνταγμα, ώστε να μην μπορεί να γίνει παιχνιδάκι στα χέρια καμιάς πρόσκαιρης σχετικής πλειοψηφίας, όπως συχνά συμβαίνει στην Ελλάδα.

Από τη στιγμή όμως που δεν ισχύει αυτό, αποκλειστικό κριτήριο για την αλλαγή του εκλογικού νόμου πρέπει να είναι το να συντρέχουν σοβαροί λόγοι, όπως να υπάρχει δυσλειτουργία του πολιτικού συστήματος. **Μια τέτοια αλλαγή πρέπει να είναι προϊόν ευρύτερης συνείδησης και ειλικρινούς διαλόγου, και όχι αποτέλεσμα κυβερνητικών μεθοδεύσεων για εκλογικούς σκοπούς.**

Τέτοιου είδους μεθοδεύσεις δεν λύνουν τα μεγάλα προβλήματα του τόπου. Η χώρα χρειάζεται μια κυβέρνηση που να πιστεύει πραγματικά στην ελεύθερη οικονομία σε συνδυασμό με την κοινωνική δικαιοσύνη. Μια κυβέρνηση που δεν θα εφαρμόζει ερμαφρόδιτες πολιτικές του δήθεν «μέσου όρου», αλλά μια ολοκληρωμένη και αυθεντική πρόταση διακυβέρνησης για την Ελλάδα του 21ου αιώνα, που θα εξασφαλίζει τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές. Μέχρι τις εκλογές η Νέα Δημοκρατία πρέπει να προετοιμάζεται για να γίνει μια πραγματικά καλή κυβέρνηση και το ΠαΣοΚ θα πρέπει να αφήσει τις παρασκηνιακές μεθοδεύσεις και να προσπαθήσει – για όσο χρόνο του απομένει στην εξουσία – να ασχοληθεί με τα πραγματικά προβλήματα του τόπου.

Η άποψη πως ο ισχύων εκλογικός νόμος δεν επιτρέπει τις κυβερνητικές συνεργασίες είναι υποκριτική. Και σήμερα το ΠαΣοΚ μπορεί να σχηματίσει κυβέρνηση μαζί με άλλο κόμμα με το οποίο θεωρεί ότι συμφωνεί πολιτικά και προγραμματικά

μέχρι σήμερα, στην ουσία, δεν έχουν προκηρυχθεί εκλογές γι' αυτόν τον λόγο (το 1990 έγινε συμφωνία κομμάτων). Ο ίδιος ο κ. Σημίτης άλλωστε υποστήριζε μετά πάθος ότι δεν είναι δυνατόν να γίνουν εκλογές επειδή δεν μπορεί να εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Αλλά ακόμη και αν γίνονταν νέες εκλογές – και πέρα από το ότι ο λαός συνηθίζει να τιμωρεί εκείνον που τον οδηγεί σε εκλογές για μικροκομματικούς λόγους –, θυμίζω ότι όταν το '89-'90 ο ελληνικός λαός πίστευε ότι πρέπει να φύγει το ΠαΣοΚ και η ΝΔ να κυβερνήσει τον τόπο, έφθασε σε τρεις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις να της δώσει μέχρι και 48% για να το πετύχει!

Στην πραγματικότητα, δεν πιστεύω ότι και οι ίδιοι οι κυβερνώντες είναι τόσο αφελείς που να προσβλέπουν σε ένα τέτοιο ακραίο και παράλογο σενάριο. **Ο πραγματικός τους στόχος λοιπόν δεν είναι οι ηγεσίες των κομμάτων, αλλά η βάση. Επιδιώκουν να διχάσουν τον ελληνικό λαό και να απευθυνθούν για άλλη μια φορά στα ξεπερασμένα «αντιδεξιά σύνδρομα» που έρχονται από το παρελθόν, μήπως έτσι περιορίσουν την αναμενόμενη καθίζησή τους στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, για τις οποίες αντιλαμβάνονται ότι μπορούν να αλλάξουν τον πολιτικό χάρτη. Προσπαθούν, πρώτον, να συσπειρώσουν τους οπαδούς τους δημιουργώντας τους την ψευδαίσθηση της συμπράταξης με άλλες δυνάμεις και της προσδοκίας επανάκαμψης και, δεύτερον, να παραπλανήσουν τους ψηφοφόρους της Αριστεράς δείχνοντας ότι τάχα επιθυμούν με ειλικρίνεια τη συνεργασία. **Ακόμη και το ΠαΣοΚ άλλωστε δεν επιθυμεί το σενάριο της «δεξιάς παρένθεσης». Οι ίδιοι που το διοχέτευσαν, τώρα προσπαθούν να αναδιπλωθούν. Ξέρουν καλά τι κατάσταση παραδίδουν, γι' αυτό και θα ήθελαν να γίνει κυβέρνηση η ΝΔ και να****

θρωτικές αλλαγές, οι αποκρατικοποιήσεις, το ασφαλιστικό και τα προβλήματα των αγροτών, παραμένουν άλυτα. Την ίδια ώρα όμως την κυβέρνηση απασχολεί η δική της επιβίωση και το πώς θα διαχειριστεί την επερχόμενη ήττα της. Υπάρχει μεγαλύτερη ανευθυνότητα για μια κυβέρνηση και μεγαλύτερη πρόκληση για τον πολίτη;

Πώς αντιλαμβάνεται το κυβερνών κόμμα την ποιότητα του πολιτικού συστήματος; Ως την κατασκευή ενός τεχνητού διπολισμού που θα χωρίζει τους Έλληνες στα δύο, θα πνίγει τον πολυκομματισμό και ίσως τελικά να οδηγήσει σε μονοκομματικά καθεστώτα; Πώς αντιλαμβάνεται τον εκλογικό νόμο; Ως ένα σύστημα που κάθε τόσο μπορεί να μεταλλάσσεται ανάλογα με το τι βολεύει το ΠαΣοΚ; Ο ίδιος ο κ. Σκανδαλίδης δήλωσε δημόσια ότι το ΠαΣοΚ δεν μπορεί να συμφωνήσει με τη ΝΔ γιατί είναι αδύνατον να βρεθεί «ένα εκλογικό σύστημα που να συμφέρει και τους δύο». Παραδέχεται κινικά δηλαδή ο υπουργός Εσωτερικών ότι η κυβέρνηση δεν σκοπεύει να νομοθετήσει με γνώμονα το συμφέρον του τόπου, αλλά το κομματικό συμφέρον.

Είναι αυτονόητο ότι, κάτω από τις συνθήκες που ανέλυσα σε αυτό το κεί-

Επιδιώκουν να διχάσουν τον ελληνικό λαό και να απευθυνθούν για άλλη μια φορά στα ξεπερασμένα «αντιδεξιά σύνδρομα» που έρχονται από το παρελθόν

Με μυρμή, ουσία για οσεία προβιηται να
επιρριθεί ο καρφονίγ - τα οσεία έμωι
καταρριπώνται από ην πικροτονίς του
υπείδρου.

Με πράβιν, ουσία, που μπορεί να
αξιοποιηθεί ως δωτερονίς - και γέχω
επιπεριωαβεί στο σχέδιο δωτερονίς.
